

T A B E L Ă
la proiectul de Lege privind aprobarea Strategiei de
reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016

(nr.2060 din 22.09.2011, lectura a II-a)

Prevederi din proiectul de Lege nr.2060 din 22.09.2011 privind aprobarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (în continuare - SRSJ)	Propuneri și obiecții la proiectul de Lege nr.2060 din 22.09.2011 privind aprobarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (în continuare - SRSJ)	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
<p style="text-align: center;"><i>Obiectivele Strategiei</i></p> <p>Obiectivul general al prezentei Strategii este edificarea unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului. (Anexa, pag.1)</p>	<p>I. Considerăm că textul SRSJ, care se referă la obiectivul general ale SRSJ, <u>urmează a fi completat obligatoriu cu sintagma „ să asigure încrederea societății în actul de justiție ”</u>. Sintagma menționată este necesară, deoarece o justiție accesibilă, eficientă, independentă, profesionistă, echitabilă, poate fi calificată ca atare doar în situația în care societatea are încredere în actul de justiție și în persoanele care-l exercită. - <u>(Propunerea Curții Supreme de Justiție)</u></p>	<p>I. Se acceptă.</p> <p>Obiectivul Strategiei va fi formulat astfel:</p> <p>„Obiectivul general al prezentei Strategii este edificarea unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii, respectarea drepturilor omului și să contribuie</p>

		<u>la asigurarea încrederii societății în actul de justiție.</u> ” (Anexa, pag.1)
<p>1.1.4. Crearea unui mecanism adecvat, consecvent și durabil de finanțare a sistemului judecătoresc prin majorarea finanțării acestui sistem și unificarea procesului de bugetare al sistemului judecătoresc (Anexa, pag.17-18)</p>	<p>II. Denumirea punctului 1.1.4. din Partea 5. Pilonul 1. al SRSJ - „<i>Crearea unui mecanism adecvat, consecvent și durabil de finanțare a sistemului judecătoresc prin majorarea finanțării acestui sistem și unificarea procesului de bugetare al sistemului judecătoresc</i>”, <u>considerăm că urmează a fi concretizată cu prevederi ce ar permite realizarea autentică a principiului independenței financiare a sistemului judecătoresc.</u> Judecătorii naționali, experții Consiliului European, UE, reprezentanții societății civile, pe parcursul mai multor ani, consideră anacronică situația în care bugetele Curții Supreme de Justiție și ale instanțelor judecătorești, deși sunt aprobate de Plenul Curții și Consiliul Superior al Magistraturii, sunt abuziv și arbitrar propuse spre reducere de Ministerul Finanțelor, iar ulterior aprobate de Parlament fără consultarea magistraților. Starea de lucruri menționată demonstrează elocvent că, independența financiară a magistraților, fără de care nu este posibilă independența sistemului judecătoresc în ansamblu, <i>de facto</i> este doar declarativă.</p> <p>Atât la nivel național, cât și</p>	<p>II. Nu se acceptă.</p> <p>SRSJ prevede domenii de intervenții specifice orientate spre asigurarea eficientă a independenței financiare și a autonomiei instanțelor judecătorești în procesul executării bugetelor anuale.</p> <p>În acest context sînt relevante prevederile domeniilor de intervenție specifice 1.1.5, potrivit căreia se propune „<i>Sporirea eficienței managementului și îmbunătățirea sistemului practic și regulator de administrare al instanțelor judecătorești și analizei strategice în materie de bugetare</i>”.</p> <p>Alte reglementări concrete privind asigurarea <i>eficientă a independenței financiare și a autonomiei instanțelor judecătorești în procesul executării bugetelor anuale</i> vor fi reflectate în Planul de actiuni și proiectele de legi concrete.</p>

	<p>internațional, este apreciată negativ și situația când bugetele instanțelor judecătorești, fiind deja aprobate, sunt executate în dependență de voința arbitrară a Ministerului Finanțelor. <u>Faptul că mijloacele financiare nu sunt realmente în conturile instanțelor, dar a trezoreriei, iar valorificarea lor nu este doar la discreția managerilor de instanțe, dar depinde în cea mai mare măsură de Ministerul Finanțelor, de asemenea reprezintă un impediment major pentru realizarea principiului independenței financiare a sistemului judiciar.</u></p> <p><u>Cu titlu de consecință, propunem ca Punctul 1.1.4. al SRSJ să fie completat cu propoziția „ Crearea mecanismelor de asigurare eficientă a independenței financiare și a autonomiei instanțelor judecătorești în procesul executării bugetelor anuale ”.- (Propunerea Curții Supreme de Justiție)</u></p>	
<p>1.1.6. Stabilirea criteriilor clare, obiective, transparente și bazate pe merit pentru procedura de selectare, numire și promovare a judecătorilor</p> <p>1.1.7. Unificarea și asigurarea transparenței procedurii de numire a președinților și</p>	<p>III. Punctele 1.1.6. și 1.1.7. din Partea 5. Pilonul 1. ale SRSJ, care se referă la selectarea și numirea magistraților, precum și președinților de instanțe, <u>propunem a fi completate cu prevederi care ar asigura excluderea politicului din procesul de selectare și numire a magistraților în funcții</u></p>	<p>III. Nu se acceptă.</p> <p>Modificările propuse de către CSJ pentru textul SRSJ, poartă un caracter mult prea detaliat. SRSJ propune doar direcțiile strategice care trebuie urmate.</p>

<p>vicepreședinților instanțelor judecătorești și stabilirea unor criterii clare și transparente de selectare a candidaților la aceste funcții (Anexa, pag.18-19)</p>	<p><u>administrative, precum și din promovarea acestora pe parcursul carierei.</u> Or, ținând cont de faptul că autorii SRSJ prevăd posibilitatea modificării Constituției în vederea realizării cu succes a Strategiei, Curtea propune ca influența politicului în procesul de numire a magistraților să fie doar formală și care să atribuie în exclusivitate caracterul solemn al numirii judecătorului în funcție. In special, <u>Curtea consideră că, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, toți judecătorii urmează a fi confirmați în funcție de Președintele RM, în dependență de gradul instanței în care sunt numiți, dar fără a menționa în actul de numire circumscripția sau funcția de președinte sau vicepreședinte a magistratului.</u> De exemplu, candidatul, prin decret, se numește în funcția de judecător de primă instanță sau de judecător în curtea de apel ori de judecător al Curții Supreme de Justiției. Pe parcursul carierei sale, circumscripția în care va activa, precum și promovarea în funcții de conducere a instanței va fi hotărâtă de Consiliul Superior al Magistraturii. Astfel, CSM va obține flexibilitate în administrarea operativă a resurselor umane în dependență de necesitățile la zi, iar pe de altă parte, va fi considerabil redus riscul unor ingerințe</p>	<p>Aspectele detaliate privitor la numirea judecătorilor, inclusiv privind excluderea eventualei imixțiuni a politicului în acest proces, urmează a fi reglementate mai punctual în cadrul proiectelor de legi concrete.</p> <p>În plus, SRSJ nu operează cu soluții concrete și detaliate (de genul cum ar fi numirea tuturor judecătorilor, inclusiv ai CSJ, de către Președintele țării, procedura de transfer a judecătorilor și instituția decizională în acest proces etc.), deoarece, practic majoritatea acțiunilor de ordin normativ reglementate în SRSJ vor fi precedate de studii, inclusiv comparate, care vor permite identificarea celor mai optimale soluții și, care, ulterior, vor fi reflectate în acte normative care vor fi supuse dezbaterilor de rigoare și vor fi examinate de către Parlament.</p>
---	--	---

	<p>politice în selectarea și promovarea magistraților.</p> <p><i>Variantă:</i> Președintele țării, la propunerea CSM, numește persoana în funcție de judecător, iar ulterior toate numirile la instanță concretă, transferările, promovările sunt exercitate de către Consiliul Superior al Magistraturii. În cazul în care Președintele Republicii Moldova nu se expune asupra propunerii CSM, aceasta se va considera admisă.</p> <p><u>Astfel, Curtea propune ca SRSJ să conțină prevederi de principiu care ar defini Consiliul Superior al Magistraturii ca fiind unicul organ competent în procesul decizional cu privire la numirea și cariera magistraților. - (Propunerea Curții Supreme de Justiție)</u></p>	
<p>1.2.4. Crearea unui mecanism care ar garanta uniformizarea practicii judiciare și asigurarea respectării principiului securității raporturilor juridice (Anexa, pag.22)</p>	<p><u>IV. Curtea propune ca conținutul punctului 1.2.4, din Partea 5. a SRSJ, să fie completat cu prevederi despre instituirea răspunderii disciplinare pentru magistrații care nu se conformează în activitatea sa practicii judiciare unitare stabilite de Curtea Supremă de Justiție sau de Curtea Europeană a drepturilor omului.</u></p> <p>Responsabilizarea magistraților în domeniul menționat este deosebit de</p>	<p>IV. Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea respectivă are un caracter foarte concret, care poate să fie inserată în proiectele de legi care reglementează răspunderea judecătorilor.</p> <p>Adițional, această propunere urmează a fi examinată și în raport</p>

	<p>importantă, or, Curtea Europeană consideră că, în lipsa unui mecanism care să asigure coerența practicii instanțelor naționale, divergențele profunde de jurisprudență, ce persistă în timp și țin de domenii ce prezintă un mare interes social, sunt de natură să dea naștere unei incertitudini permanente și să diminueze încrederea publicului în sistemul judiciar, care reprezintă una dintre componentele fundamentale ale statului de drept. La fel, Curtea Europeană a statuat cu valoare de principiu că hotărârile sale sunt obligatorii nu numai cu privire la situația reclamantului într-o speță dată, în care ea a constatat o încălcare a unui drept garantat de Convenție, ci și prin raportare la cauzele ce au generat o asemenea încălcare. La moment, nimeni din mediul juridic național nu poate nega existența unor deficiențe majore la unificarea practicii judiciare și exercitarea actului de justiție potrivit practicii judiciare uniforme. - <u>(Propunerea Curtii Supreme de Justiție)</u></p>	<p>cu prevederile domeniului de intervenție specifică de la 1.3.8, potrivit cărora se propune „<i>Revizuirea spectrului abaterilor disciplinare în vederea ajustării acestora realităților din sistem și standardelor europene</i>”. Astfel, în temeiul acestui domeniu de intervenție specifică se preconizează elaborarea unui studiu și modificarea de rigoare a cadrului normativ, care inclusiv va reglementa și problema răspunderii judecătorilor pentru nerespectarea practicii judiciare.</p>
<p>4.1.4. Reglementarea clară a comportamentului judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, avocaților și executorilor judecătorești în raport cu alte</p>	<p>V.. <u>În pct. 4.1.4 pentru crearea unui mecanism de asigurare a comportamentului integru a judecătorilor, procurorilor, angajați MAI și CCCEC, autorii propun introducerea și aplicarea testului de integritate, ceea ce</u></p>	<p>V. Se acceptă.</p> <p>Indicatorul 3 privind „Introducerea și aplicarea testului de integritate pentru judecători, procurori,</p>

<p>persoane, în scopul combaterii actelor de corupție și crearea unui mecanism de asigurare a comportamentului integru</p> <p>Indicatorul nivelului de implementare:</p> <p>„3. Introducerea și aplicarea testului de integritate pentru judecători, procurori, angajații MAI și CCCEC” (Anexa, pag.48)</p>	<p><u>constituie provocare la infracțiune de corupție. Considerăm că introducerea unui asemenea test, va tenta judecătorii și procurorii, care dau apreciere a probelor în cauzele penale să admită ca probe pe cauze în privința justițiabililor - provocarea la săvârșirea infracțiunilor și acelor pe care de fapt CEDO nu le admite în jurisprudență sa. -</u></p> <p><u>(Propunerea Curtii Supreme de Justiție)</u></p>	<p>angajații MAI și CCCEC” se exclde.</p>
<p>4.1.5. Includerea posibilității de interceptare a telefoanelor de serviciu a judecătorilor, membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și ai Consiliului Superior al Procurorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală și ai angajaților Ministerului Afacerilor Interne (Serviciul Vamal, Serviciul Grăniceri, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Departamentul Instituțiilor Penitenciare) și funcționarilor publici, cu informarea prealabilă a acestora (Anexa, pag.48)</p>	<p><u>VI. Prevederile punctelor 4.1.5., cu privire la interceptarea convorbirilor telefonice, urmează a fi excluse, în partea ce se referă la magistrați, deoarece, indiferent de acordul magistraților la interceptare, procedura menționată oricum va intimida judecătorii și va crea pericol pentru independența lor. -</u></p> <p><u>(Propunerea Curtii Supreme de Justiție)</u></p>	<p>VI. Se acceptă parțial.</p> <p>Domeniile de intervenție 4.1.5. și 4.1.6. vor fi comasate și se propune următoarea redacție a domeniului de intervenție specifică:</p> <p>„<u>4.1.5.</u> Elaborarea și aplicarea unor instrumente eficiente de prevenire a imixtiunii în activitatea de înfăptuire a justiției, precum și de prevenire a comportamentului corupțional a actorilor din sectorul justiției”,</p> <p>Termenele limită de implementare va fi 60 de luni.</p> <p>Instituții responsabile: Ministerul Justiției Consiliul Superior al Magistraturii Ministerul Afacerilor Interne Procuratura Generală</p>

		<p>Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției Serviciul Vamal Serviciul de Informații și Securitate</p> <p>Indicatorii nivelului de implementare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studiu elaborat și recomandări formulate 2. Proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și adoptat 3. Instrumente de prevenire create și efectiv aplicate <p>În temeiul acestei propuneri preconizăm să efectuăm un studiu al celor mai bune practici în domeniul prevenirii și combaterii corupției, să modificăm cadrul legislativ de rigoare și să aplicăm instrumentele respective.</p> <p>Detalii concrete privind instrumentele identificate vor fi reflectate în Planul de actiuni și proiectele de legi respective.</p>
4.1.6. Implementarea mecanismului de verificare la detectorul comportamentului simulat a candidaților la funcția de judecător, procuror și ofițer de urmărire penală (Anexa,	VII. <u>Prevederile punctelor 4.1.6., 4.3.2., 4.3.3., cu referire la verificarea la detectorul comportamentului simulat, urmează a fi excluse, cel puțin în privința magistraților, deoarece se întemeiază pe aplicarea unor</u>	VII. Se acceptă parțial. Punctul 4.1.6 a fost revizuit (vezi pct.VI)

<p>pag.48)</p> <p>4.3.2. Încurajarea testării benevole periodice la detectorul comportamentului simulat (în special de către factorii de decizie din sistemul justiției) (Anexa, pag.53)</p> <p>4.3.3. Acordarea unui punctaj suplimentar pentru judecători și procurori la promovarea în funcție și evaluarea periodică a acestora în cazul testării benevole la detectorul comportamentului simulat (Anexa, pag.53)</p>	<p>procedee tehnice, neconfirmate științific și considerate ilegale în cele mai avansate democrații. Utilizarea detectoarelor comportamentului simulat în privința judecătorilor sau chiar a candidaților la funcția de judecător, va discredita profesia de magistrat, or integritatea judecătorilor trebuie verificată și asigurată prin metode unanim acceptate în toată lumea civilizată, care nu pot fi contestate chiar și în temeiul unor argumente întemeiate exclusiv pe moralitate și pe demnitatea profesiei. Asemenea procedee nu sunt acceptate și de instanțele supreme din SUA și din Germania. - <u>(Propunerea Curtii Supreme de Justiție)</u></p>	<p><u>Punctele 4.3.2. și 4.3.3. se propun a fi comasate și vor avea următorul cuprins</u> „4.3.2. Elaborarea și aplicarea unor măsuri de încurajare a actorilor sectorului justiției în scopul promovării unui comportament integru și dezvoltării culturii de intoleranță față de fenomenul corupției</p> <p>Termene limită: 60 luni</p> <p>Instituția responsabilă: Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al procurorilor, Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției</p> <p>Indicatorii nivelului de implementare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Studiu elaborat și recomandări formulate; 2.Proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și adoptat; 3.Măsuri de încurajare elaborate și aplicate.
<p>4.3.4. Fortificarea regimului avertizorilor de integritate (din interiorul și exteriorul</p>	<p><u>VIII. Prevederile punctului 4.3.4. din SRSJ, cu privire la fortificarea regimului avertizorilor de integritate, pot fi înserate</u></p>	<p>VIII. Nu se acceptă.</p> <p>Instituirea și fortificarea regimului</p>

sistemului) (Anexa, pag.53)	<p>ulterior în textele care se referă la <u>principiul toleranței zero pentru manifestări de corupție.</u></p> <p>- <u>(Propunerea Curtii Supreme de Justiție)</u></p>	<p>avertizorilor de integritate este o condiție importantă în promovarea toleranței zero față de manifestările de corupție în sectorul justiției. În plus, SRSJ pune accentul pe avertizorii de integritate atât din cadrul sectorului justiției, cât și din afara acestuia.</p>
	<p>IX. Curtea Supremă de justiție consideră că proiectul SRSJ urmează a fi completat cu prevederi referitoare la:</p> <p>- <u>independența justiției în ansamblu</u>, a instanțelor judecătorești ca entități ale sistemului judiciar și a fiecărui magistrat în parte, inclusiv independența financiară, administrativă și independența în exercitarea nemijlocită a actului de justiție;</p> <p>- <u>răspunderea magistraților</u>. Legislația actuală este ambiguă și incertă. Urmare a hotărârilor Curții Constituționale privind declararea ca neconstituționale ale unor prevederi din Legea privind statutul judecătorului, anumite fapte ale magistraților, inclusiv cele prin care se violează drepturile omului, au rămas fără reglementare și sancțiune juridică. Astfel, în principiu, unii magistrați au posibilitatea de a interpreta legislația arbitrar și fără a ține cont</p>	<p>IX. Nu se acceptă.</p> <p>Aspectele privind respectarea independenței justiției în ansamblu sînt vizate în marea parte a pilonilor SRSJ și nu necesită o detaliere suplimentară. În plus, Raportul de evaluare a experților europeni realizat la începutul acestui an și care a servit ca fundament pentru elaborarea SRSJ, menționează că „independența justiției” nu este o problemă pentru Republica Moldova, mai degrabă o problemă fiind răspunderea, transparența și integritatea sistemului.</p> <p>Cît privește răspunderea magistraților, prevederi de rigoare se</p>

	<p>de practica judiciară europeană sau națională. Pentru redresarea situației și disciplinarea magistraților este necesar ca sancțiunile disciplinare să fie pe cât de dure, pe atât de clare. La fel, sancțiunile trebuie anticipate de proceduri obligatorii clare și transparente, în care, magistraților să le fie asigurat dreptul de a fi audiat în fața unor organe disciplinare autentic independente. Astfel, pentru a curma haosul normativ cu privire la răspunderea magistraților, SRSJ trebuie să conțină prevederi principale cu privire la regulile de bază, temeiurile, organele și procedurile de răspundere disciplinară a judecătorilor. - <u>(Propunerea Curții Supreme de Justiție)</u></p>	<p>conțin în textul SRSJ: prevederile domeniului de referință 1.3.8, potrivit cărora se propune „<i>Revizuirea spectrului abaterilor disciplinare în vederea ajustării acestora realităților din sistem și standardelor europene</i>”.</p>
<p>Obiectivele specifice ale Strategiei sînt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> consolidarea independenței, responsabilității, imparțialității, eficienței și transparenței sistemului judecătoresc; eficientizarea procesului de investigație prejudiciară în vederea garantării respectării drepturilor omului, asigurării securității fiecărei persoane și diminuării nivelului criminalității; ameliorarea cadrului instituțional și a proceselor care asigură accesul efectiv la justiție: asistența juridică efectivă, examinarea 	<p>X. În vederea consolidării capacităților instituționale, manageriale și didactico-științifice ar fi oportun <u>de a include INJ separat în Strategie, cu obiectivul „Eficientizarea procesului de instruire a judecătorilor și procurorilor”.</u> - <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></p>	<p>X. Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul SRSJ a fost construit în jurul problemelor din sectorul justiției, dar nu a instituțiilor. În plus, INJ este vizat în majoritatea pilonilor SRSJ, ceea ce considerabil sporește rolul acestuia în sector.</p> <p>Domeniile de intervenție specifică de la 1.3.1 și 1.3.2 sînt relevante în acest sens. Alte detalii și măsuri concrete vor fi acoperite de Planul</p>

<p>cauzelor și executarea hotărârilor judecătorești în termen rezonabil, modernizarea statutului unor profesii juridice conexe sistemului de justiție;</p> <p>promovarea și implementarea principiului toleranței zero pentru manifestări de corupție în sectorul justiției;</p> <p>implementarea măsurilor prin intermediul cărora sectorul justiției va contribui la crearea unui climat favorabil dezvoltării durabile a economiei;</p> <p>asigurarea respectării efective a drepturilor omului în practicile și politicile juridice;</p> <p>coordonarea, stabilirea și delimitarea atribuțiilor și responsabilităților actorilor principali din sectorul justiției, precum și asigurarea dialogului intersectorial. (Anexa, pag.1-2)</p>		<p>de acțiuni pentru implementarea SRSJ și proiectele de acte normative.</p>
<p>1.1.9. Consolidarea capacităților de autoadministrare a sistemului judecătoresc, prin revizuirea rolului, componenței și competențelor Consiliului Superior al Magistraturii și instituțiilor din subordinea acestuia (Anexa, pag.19)</p>	<p>XI. La domeniul de intervenție <u>1.1.9 - „Consolidarea capacităților de autoadministrare a sistemului judecătoresc, prin revizuirea rolului, componenței și competențelor Consiliului Superior al Magistraturii”</u> urmează a fi făcute precizări clare și exacte, pentru că <u>este periculos să se propună revizuirea rolului, componenței și</u></p>	<p>XI. Nu se acceptă.</p> <p>Formularea domeniilor de intervenție a fost făcută de o manieră generală, urmînd ca detaliile să fie reflectate în proiectele de legi concrete. Este important să se țină cont de obiectivele specifice și</p>

	<p><u>competențelor CSM fără a indica concret în ce constau acestea.</u></p> <p>CSM are obligația să asigure independența justiției, să garanteze eficiența și calitatea acesteia. La completările menționate, legiuitorul trebuie să se călăuzească de recomandările din Avizul nr.10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind Consiliul Judiciar în serviciul societății. în acest context, <u>componenta Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să fie mixtă, dar cu o majoritate substanțială de judecători, să fie evidențiate criteriile de selectare.</u> La desemnarea membrilor non-judecători în Consiliu ar trebuie să se aibă în vedere: competența și experiența lor, înțelegerea activității judecătorești și a culturii independenței. La fel, <u>aceștia nu ar trebui să fie politicieni activi sau membri ai executivului sau ai legislativului.</u> - <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></p>	<p>rezultatele scontate, potrivit cărora se dorește consolidarea capacității de autoadministrare, inclusiv prin revizuirea componentei CSM și asigurarea prezenței unei majorități a judecătorilor.</p>
	<p>XII. În Strategie nu se regăsește enumerarea garanțiilor de independență a sistemului judiciar, în general, și independența judecătorului, în particular. Este necesar de a enumera garanțiile de independență pentru a</p>	<p>XII. Nu se acceptă.</p> <p>Aspectele privind respectarea independenței justiției în ansamblu sînt vizate în marea parte a pilonilor</p>

	<p>evidenția voința guvernării de a face schimbări esențiale și eficiente, inclusiv de a exclude nedorința unora de a prevedea și implementa un sistem de garanții pentru independența reală a sistemului de celelalte puteri. Conform Recomandării CM/Rec (2010) 12 a Comitetului Miniștrilor către statele membri cu privire la judecători: independență, eficiență și responsabilitate, autoritățile responsabile pentru organizarea și funcționarea sistemului judiciar sunt obligate să creeze judecătorilor condiții care să le permită să își îndeplinească misiunea lor și să poată pretinde eficiență protejând totodată și respectând independența și imparțialitatea judecătorilor. - <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></p>	<p>SRSJ și nu necesită o detaliere suplimentară. În plus, Raportul de evaluare a experților europeni realizat la începutul acestui an și care a servit ca fundament pentru elaborarea SRSJ, menționează că „independența justiției” nu este o problemă pentru Republica Moldova, mai degrabă o problemă fiind răspunderea, transparența și integritatea sistemului.</p> <p>Totuși un rezultat scontat pentru direcția strategică 1.1. este anume consolidarea independenței sistemului judecătoresc, care urmează a fi realizată prin intermediul acțiunilor întreprinse în domeniile de intervenție specifică.</p>
<p>1.3.9. Reformarea instituției imunității judecătorilor, pentru a asigura exclusiv imunitatea funcțională (Anexa, pag.26)</p>	<p>XIII. La domeniul de intervenție <u>1.3.9. - „Reformarea instituției imunității judecătorilor, pentru a asigura exclusiv imunitatea funcțională”</u> pledăm pentru <u>menținerea imunității totale a judecătorilor.</u> Or, imunitatea judecătorilor este garanția independenței lor. Independența judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu</p>	<p>XIII. Nu se acceptă.</p> <p>Potrivit unor expertize recente ale unor experți ai Consiliului European, este recomandată renunțarea la instituția imunității. Revizuirea acestei instituții este și un angajament al țării noastre asumat în</p>

	<p>acordat în interesul personal al judecătorilor, ci în interesul statului de drept și al persoanelor care solicită și așteaptă o justiție imparțială. <u>în condițiile perioadei de tranziție a Republicii Moldova, lipsirea de imunitate a judecătorilor ar însemna posibilitatea influenței nepotrivite a acestora, amenințărilor sau intervențiilor și ar putea să ducă la o justiție dependentă de autoritățile de la guvernare. Până la consolidarea statului de drept este oportun de a menține imunitatea deplină pentru judecători. - <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></u></p>	<p>cadrul ratificării Convenției ONU împotriva corupției, Convențiilor Consiliului Europei civilă și penală împotriva corupției.</p> <p>În plus, reformarea instituției imunității judecătorilor este și o acțiune specificată în Programul de activitate a Guvernului pentru anii 2011-2014.</p> <p>Pentru moment se preconizează revizuirea acestei instituții cu precădere pentru infracțiunile de corupție.</p>
<p>4.3.2. Încurajarea testării benevole periodice la detectorul comportamentului simulat (în special de către factorii de decizie din sistemul justiției)</p> <p>4.3.3. Acordarea unui punctaj suplimentar pentru judecători și procurori la promovarea în funcție și evaluarea periodică a acestora în cazul testării benevole la detectorul comportamentului simulat (Anexa, pag.53)</p>	<p>XIV. <u>La domeniile de intervenție 4.3.2 - 4.3.3 - „încurajarea testării benevole periodice la detectorul comportamentului simulat”, sugerăm excluderea oricăror referințe la testele de poligraf.</u> Actualmente comunitatea științifică nu este sigură de veridicitatea concluziilor obținute, prin intermediul testului de poligraf și în cazul utilizării lor ar putea să apară probleme. În acest context, reținem și practica judiciară a altor state referitor la faptul că poligraful nu este un mijloc sigur de probă. Curtea Federală Germană, în decizia sa din</p>	<p>XIV. Se acceptă parțial.</p> <p>Punctele 4.3.2. și 4.3.3. au fost revăzute (a se vedea redacția propusă mai sus, în legătură cu obiecția CSJ). (vezi pct.VII)</p>

	23.06.2003 a menționat că testele de poligraf sunt măsuri de probă totalmente inadecvate. - <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u>	
4.1.5. Includerea posibilității de interceptare a telefoanelor de serviciu a judecătorilor, membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și ai Consiliului Superior al Procurorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală și ai angajaților Ministerului Afacerilor Interne (Serviciul Vamal, Serviciul Grăniceri, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Departamentul Instituțiilor Penitenciare) și funcționarilor publici, cu informarea prealabilă a acestora (Anexa, pag.48)	XV. Domeniul de intervenție 4.1.5 - „<u>Includerea posibilității de interceptare a telefoanelor de serviciu a judecătorilor, membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, cu informarea prealabilă a acestora</u>” propunem să fie eliminat. Reieșind din jurisprudența CEDO, într-un stat de drept, interceptarea telefoanelor trebuie efectuată doar sub supraveghere, cu autorizația judecătorului de instrucție. Considerăm că cerințele ce derivă din obligațiile statului menționate la art. 1, 8 CEDO vizează în principal să apere orice persoană de ingerințele arbitrare ale puterii. - <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u>	XV. Se acceptă parțial. Domeniile de intervenție 4.1.5. și 4.1.6. vor fi comasate (a se vedea comentariile la propunerile similare formulate de CSJ) (vezi pct.VI).
1.3.4. Unificarea sistemului de accesare în profesia de judecător (Anexa, pag.25) <u>Indicatorii nivelului de implementare:</u> 1. Proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și adoptat. 2. Regulament al Consiliului Superior al	XVI. În pct.1.3.4, indicatorul 3 al Strategiei este indicată crearea comisiei unice de examinare a absolvenților INJ și a persoanelor cu vechime în muncă. Menționăm faptul că potrivit Legii privind Institutul Național al Justiției (art. 18) absolvenții INJ participă la concursul pentru	XVI. Se acceptă parțial. Indicatorul 3 pentru domeniul de intervenție specifică se va exclude.

<p>Magistraturii elaborat și adoptat.</p> <p><u>3. Comisie unică de examinare pentru absolvenții Institutului Național al Justiției și persoanele cu vechime în muncă creată.</u></p>	<p>suplinirea funcției de judecător, respectiv de procuror, <u>fără a susține examenul de capacitate</u>. Ei aleg posturile de judecător sau procuror scoase la concurs în ordinea descrescătoare a mediei generale obținute la examenele de absolvire, reflectate în atestat.</p> <p>Totodată, reieșind din cerințele Consiliului Europei, <u>considerăm oportun de a include în Strategie că instruirea inițială în cadrul INJ este obligatorie și pentru acea categorie de persoane, care, conform legislației actuale, pot candida la funcțiile de judecător și procuror fără a absolvi cursurile de formare inițială (care au activat în ultimii 5 ani în calitate de deputat, membru al Curții de Conturi, profesor titular de drept în instituțiile de învățământ superior acreditate, procuror, anchetator, ofițer de urmărire penală, avocat, avocat parlamentar, notar, jurisconsult, referent al judecătorului, executor judecătoresc, consultant (consilier) al instanței judecătorești sau grefier)</u>. <u>Urmează să se țină cont de faptul că responsabilitățile unui judecător sau procuror diferă de atribuțiile și responsabilitățile anterioare, de aceea este necesară o instruire, cu durata studiilor de până la un an. - (Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></p>	

<p><u>Indicatorii nivelului de implementare:</u></p> <p>1.1.5. 4.Curricula pentru instruirea inițială și continuă elaborată și aplicată. – pag.18</p> <p>4.3.1. 1. <u>Curricula</u> elaborată. – pag.53</p> <p>5.1.1. 2. <u>Curricula</u> pentru instruirea în domeniul examinării cauzelor economice (comerciale) elaborată. – pag.56</p> <p>5.1.2. 4.Curricula pentru instruirea judecătorilor, avocaților, mediatorilor și arbitrilor elaborată și implementată. – pag.56</p> <p>6.1.4. 1. <u>Curricula</u> de instruire elaborată. – pag.62</p> <p>6.3.1. 2.<u>Curricula</u> de instruire elaborată și cursuri de instruire desfășurate. – pag.65</p> <p>6.5.3. 3.<u>Curricula</u> de instruire elaborată. – pag.71</p>	<p>XVII. <u>In tot cuprinsul Strategiei, în special în partea 5, care include pilonii reformei sectorului de justiție, în indicatorii nivelului de implementare a domeniilor de intervenție specifice de care este responsabil și INJ, se utilizează termenii de „curriculă” și „program de instruire”. Amintim că curriculele se elaborează la disciplinele care se predau în cadrul instruirii inițiale, iar când e vorba de instruire continuă (anume această instruire se specifică în Strategie) se elaborează un plan de învățământ, care se aprobă anual de Consiliul INJ, iar în baza planului se elaborează agendele măsurilor preconizate reieșind din necesitățile de instruire ale judecătorilor și procurorilor.</u></p> <p>Având în vedere cele spuse, <u>propunem ca în textul Strategiei termenul "curriculă" pentru instruirea continuă să fie înlocuit cu termenul „ planul de învățământ". -</u> <u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></p>	<p>XVII. Se acceptă parțial.</p> <p>La 1.1.5 Indicatorul va fi formulat astfel „Curricula și planurile de învățământ pentru instruirea inițială și continuă elaborate și aplicate”</p> <p>La 4.3.1 - „Planul de învățământ elaborat”</p> <p>La 5.1.1. - „Planul de învățământ pentru instruirea în domeniul examinării cauzelor economice (comerciale) elaborat”</p> <p>La 5.1.2 – „Planul de învățământ pentru instruirea judecătorilor, avocaților, mediatorilor și arbitrilor elaborat și implementat”</p> <p>La 6.1.4. -„Planul de învățământ elaborat”</p> <p>La 6.3.1. și 6.5.3 va fi păstrată formula propusă.</p>
<p>1.3.1. Reformarea și eficientizarea activității Institutului Național al Justiției (Anexa, pag.24)</p> <p><u>Indicatorii nivelului de implementare:</u></p>	<p>XVIII. <u>La indicatorul nivelului de implementare a domeniului ce ține de " Reformarea și eficientizarea activității Institutului Național al Justiției 1.3.1. este</u></p>	<p>XVIII. Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile respective vor fi reflectate în Planul de acțiuni care</p>

<p><u>6. Revizuirea bugetului Institutului Național al Justiției în conformitate cu necesitățile reale ale acestuia.</u></p>	<p>salutabilă propunerea de revizuire a bugetului INJ în conformitate cu necesitățile reale ale acestuia. în acest context, reiterăm că Institutul Național al Justiției va putea realiza sarcinile menționate, dacă:</p> <p><u>vor fi extinse spațiile de studii, prin alocarea mijloacelor financiare speciale pentru finisarea reparației capitale a sediului INJ;</u></p> <p>- <u>construirea și dotarea unui cămin cu cantină pentru audienți de justiție;</u></p> <p><u>majorarea numărului de personal relevant asigurării instruirii inițiale și continuă a cadrelor din sectorul justiției și celor conexe;</u></p> <p><u>alocarea anuală în bugetul INJ a resurselor financiare în corespundere cu necesitățile reale, inclusiv a mijloacelor financiare pentru cazarea și alimentarea audienților ce urmează a fi instruiți (instruirea continuă);</u></p> <p><u>modificarea legislației conform strategiei și obiectivelor propuse.</u> -</p> <p><u>(Propunerea Institutului Național al Justiției)</u></p>	<p>are mai mult un caracter tehnic, SRSJ fiind un document de politici.</p>
<p>Partea 5. DOMENII SPECIFICE DE INTERVENȚIE</p> <p>PILONUL I. Sistemul judecătoresc <u>(Anexa, pag.16)</u></p>	<p>XIX. Menționăm că propunerile și obiecțiile Procuraturii au fost obiectul discuțiilor publice pe marginea proiectului Strategiei, fiind luate în considerație doar parțial.</p> <p>In raport cu această situație Procuratura Generală își reiterează poziția și intervine cu</p>	<p>XIX. Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm poziția că proiectul SRSJ a fost construit în jurul problemelor din sectorul justiției, dar nu a instituțiilor, prin urmare nu este</p>

<p>2.1. Revizuirea conceptului și procedurii fazei prejudiciare</p> <p>2.1.3. Clarificarea rolului și competențelor organelor de urmărire penală și organelor care exercită activitatea operativă de investigații (<u>Anexa, pag.29</u>)</p> <p>2.1.5. Perfecționarea legislației procesual penale în vederea înlăturării contradicțiilor existente între aceasta și standardele existente în domeniul protecției drepturilor omului și libertăților fundamentale (<u>Anexa, pag.29-30</u>)</p> <p><u>Domenii de intervenție specifice:</u></p> <p>2.1.3. Clarificarea rolului și competențelor organelor de urmărire penală și organelor care exercită activitatea operativă de investigații; (<u>Anexa, pag.29</u>)</p> <p>2.1.5. Perfecționarea legislației procesual penale în vederea înlăturării contradicțiilor existente între aceasta și standardele existente în domeniul protecției drepturilor omului și libertăților fundamentale. (<u>Anexa, pag.29-30</u>)</p> <p>2.2. Consolidarea profesionalismului și independenței procuraturii (<u>Anexa,</u></p>	<p>propunerea ca la aprobarea Strategiei în cauză, Comisia să examineze suplimentar și rezervele Procuraturii, în vederea includerii lor în textul final al Strategiei, după cum urmează.</p> <p>1. <u>La Partea 5, „DOMENII SPECIFICE DE INTERVENȚIE”:</u> <u>Pilonul 1. „Sistemul judecătoresc”</u> urmează să fie intitulat „<u>Autoritatea judecătorească</u>” Capitolul IX al Constituției are denumirea de „<u>AUTORITATEA JUDECĂTOREASCĂ</u>”. Sub acest aspect termenii legali cu conținut identic au și expresie identică. - <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p> <p>2. <u>La pct.2.1. „Revizuirea conceptului și procedurii fazei pre-judiciare”:</u> <u>subpunctul 2.1.3., la compartimentul „Domenii de intervenție specifice”</u> se propune să fie completat la final cu două propoziții cu următorul text: „Revizuirea conceptuală a locului și rolului organelor de urmărire penală în perspectiva preluării lor administrative în cadrul instituției Procuraturii și trecerea atribuțiilor privind cariera profesională în competența Procurorului General.”; - <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p>	<p>acceptabilă revizuirea Pilonului I care este consacrat sistemului judecătoresc, dar nicidecum autorității judecătorești, și includerea în acest capitol a procuraturii.</p> <p>Cît privește specificarea în textul SRSJ a acțiunii de <i>revizuire conceptuală a locului și rolului organelor de urmărire penală în perspectiva preluării lor administrative în cadrul instituției Procuraturii și trecerea atribuțiilor privind cariera profesională în competența Procurorului General</i>, considerăm inoportună această completare, deoarece reprezintă doar viziunea PG. În plus, orice modificări în acest sens vor fi precedate de către un studiu, inclusiv în aspect comparat, care va putea oferi cele mai bune soluții pentru stabilirea locului și subordonării organelor de urmărire penală.</p>
---	--	--

<p style="text-align: center;"><u>pag.30)</u></p> <p style="text-align: center;">2.2.7. Reexaminarea mecanismului de finanțare a organelor procuraturii (<u>Anexa, pag.32)</u>)</p>	<p style="text-align: center;">subpunctul 2.1.5., la compartimentul „<u>Domenii de intervenție specifice</u>” se propune să fie completat la final cu o propoziție cu următorul cuprins: „Implementarea în procedura penală a instituției <u>acuzării private și subsidiare</u> în perspectiva consolidării drepturilor victimei”.- <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p> <p style="text-align: center;">La compartimentul 2.2. „Consolidarea profesionalismului și independenței procuraturii” de înlocuit formularea prea ambiguă „Reexaminarea mecanismului de finanțare a organelor procuraturii” cu sintagma: "<u>Crearea unui mecanism adecvat, consecvent și durabil de finanțare a organelor Procuraturii prin majorarea finanțării acestora.</u> ". - <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p>	<p>Propunerea pentru 2.1.5. nu poate fi acceptată pentru a fi inserată în textul SRSJ. Ținând cont de faptul că textul SRSJ este formulat de o manieră generală, propunerea respectivă a PG ar putea fi examinată în cadrul unor proiecte concrete și doar după realizarea unui studiu în domeniu.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea prezentată de PG repetă de fapt domeniul de intervenție specifică 1.1.4. Ținând cont de faptul că problemele de finanțare ale PG în raport cu sistemul judecătoresc sînt, totuși, diferite considerăm oportună păstrarea redacției actuale.</p>
<p style="text-align: center;">4.1. Lupta eficientă cu corupția din sistemul de justiție (<u>Anexa, pag.46)</u></p> <p style="text-align: center;">4.1.1. Ridicarea substanțială a salariilor actorilor din sectorul justiției și simplificarea criteriilor de calculare a salariilor (<u>Anexa, pag.47)</u>)</p>	<p>XX. De asemenea se propune completarea compartimentului 4.1 a Pilonului IV „<u>Lupta eficientă cu corupția din sistemul de justiție</u>”: în rubrica „Instituția responsabilă” <u>urmează a fi inclusă și Procuratura Generală</u>, ținând cont că procurorii se încadrează perfect în conceptul de „actori din sectorul justiției”, or,</p>	<p>XX. Nu se acceptă.</p> <p>La capitolul instituții responsabile sînt indicate anume acele instituții care vor fi direct responsabile de elaborarea cadrului normativ în domeniu, fără a fi necesară</p>

	<p>salariul acestora de asemenea urmează a fi mărit în mod considerabil, în timp ce proiectul Strategiei nu conține nici o referință în acest sens. - <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p> <p>Necesitatea finanțării adecvate a organelor Procuraturii rezultă din situația dificilă creată la acest domeniu și lipsa surselor financiare constituie una dintre cele mai mari probleme cu care s-a confruntat în toți acești ani Procuratura Republicii Moldova.</p> <p>Bugetul Procuraturii în anul curent este de doar 85,565 mii. lei pentru 1136 de angajați, fiind mult mai mic în comparație cu bugetele altor instituții ale statului.</p> <p>Mijloacele financiare sînt alocate doar pentru salarii și activitatea organizatorică a Procuraturii (transport, lucrări interne de reparație curentă a încăperilor, reparația unităților de transport). Salariul de funcție a procurorilor nu a fost modificat din anul 2005 și nu mai corespunde exigențelor actuale. Totodată prin Legea nr.83-XVIII din 03.12.2009 au fost excluse prapit alin.(2) și (3) ale art.69 din Legea cu privire la Procuratură, ceea ce a mai diminuat substanțial salariul procurorului.</p> <p>Procuratura nu dispune de mijloace</p>	<p>specificarea altor instituții, actori din sector, cărora urmează să le fie majorate salariile.</p> <p>Potrivit procedurii deja stabilite, orice modificări, care vor avea incidență asupra procuraturii, în mod obligatoriu vor fi coordonate cu PG.</p>
--	---	---

	<p>financiare suficiente pentru achitarea unor acțiuni de urmărire penală, spre exemplu, a serviciilor de traducere a materialelor procesuale în cazul în care cetățeanul nu cunoaște limba oficială, nemaivorbind de acordarea unui suport financiar pentru dotarea tehnică a procurorilor. - <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p>	
<p>2.3. Consolidarea capacităților profesionale individuale și instituționale de investigare a infracțiunilor</p> <p>2.3.1. Implementarea unor metode moderne de investigare și urmărire penală (<u>tehnologii informaționale</u>, expertize moderne etc.) (<u>Anexa, pag.33</u>)</p> <p><u>Indicatorii nivelului de implementare:</u></p> <p>1. Metode moderne de investigare și urmărire penală aplicate.</p> <p>2. Training-uri pentru persoanele instituțiilor interesate organizate și desfășurate.</p> <p>2.4. Modernizarea sistemului de colectare a datelor statistice și a celui de evaluare a performanțelor profesionale la nivel individual și instituțional (<u>Anexa, pag.35</u>)</p>	<p>XXI. <u>La pct.2.3. „Consolidarea capacităților profesionale individuale și instituționale de investigare a infracțiunilor”, subpunctul 2.3.1.:</u></p> <p>la compartimentul „Domenii de intervenție specifice”, se propune înlocuirea cuvintelor „<u>tehnologii informaționale</u>” cu cuvintele: „Crearea Centrului Național de Investigare a Crimelor Cibernetice”;</p> <p>compartimentul „Indicatorii nivelului de implementare” de completat cu pct. 3 cu următorul cuprins: „3. Elaborarea cadrului normativ privind crearea și activitatea Centrului de Investigare a Crimelor Cibernetice”.</p> <p>De menționat, chestiunea privind instituirea Centrului Național de Investigare a Crimelor Cibernetice a fost discutată în cadrul Comisiei pentru securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului,</p>	<p>XXI. Nu se acceptă.</p> <p>SRSJ operează cu formule și soluții de ordin general, cum ar fi în cazul dat „implementarea tehnologiilor informaționale”. Acțiunea de creare a Centrului Național de Investigare a Crimelor Cibernetice va fi inserată în Planul de <u>actiuni</u> pentru implementarea SRSJ.</p> <p>Propunerile la p. 2.4.2 la fel vor fi incluse în Planul de <u>actiuni</u>.</p>

<p>2.4.2. Revizuirea și uniformizarea modalității de colectare și analiză a datelor statistice ce țin de justiția penală și asigurarea inter-operaționalizării bazelor de date</p> <p><u>Indicatorii nivelului de implementare:</u></p> <p>1. Studiu elaborat și recomandări formulate.</p> <p>2. Procesul de colectare și analiză a datelor statistice ce țin justiția penală modificat și uniformizat.</p>	<p>precum și de către Guvern care sau expus favorabil asupra acesteia.</p> <p>La pct.2.4. „Modernizarea sistemului de colectare a datelor statistice și a celui de evaluare a performanțelor profesionale la nivel individual și instituțional”, subpunctul 2.4.2.:</p> <p>compartimentul „Domenii de intervenție specifice” se propune să fie completat la final cu o propoziție cu următorul cuprins: „Modernizarea și unificarea cu implementarea la nivel național a sistemului informațional automatizat de evidență, analiză și statistică a tuturor categoriilor de cauze în format electronic”;</p> <p>compartimentul „Indicatorii nivelului de implementare” de completat cu pct.3 cu următorul cuprins: „3. Ajustarea cadrului normativ”.- <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p>	
	<p><u>XXII. In ordine generală considerăm necesar de prevăzut în proiectul strategiei încheierea unui Pact al puterilor privind justiția care va semnifica obligațiile puterilor în stat de a nu interveni și nu a interfera în sfera atribuțiilor constituționale și legale ale autorității judecătorești, precum și colaborarea lor transparentă în scopul apărării drepturilor și</u></p>	<p>XXII. Nu se acceptă.</p> <p>Specificarea concretă privind încheierea unui Pact al puterilor privind justiția, în opinia noastră este inoportună. Or, realizarea și asumarea unor angajamente în promovarea reformei justiției a fost</p>

	<p><u>libertăților cetățenilor, a statului de drept și pentru asigurarea ordinii constituționale.</u></p> <p>Prevederile respective rezultă din sensul art.6 al Constituției potrivit căroră, în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.</p> <p>Încheierea pactului va prezenta o garanție incontestabilă și suplimentară față de garanțiile constituționale și cele la care Republica Moldova este obligată prin normele dreptului internațional.</p> <p>Pentru informare, acorduri similare sînt implementate de către unele state, iar în România este în curs de elaborare proiectul unui asemenea act. - <u>(Propunerea Procuraturii Generale)</u></p>	<p>și este o parte importantă a procesului de elaborare și promovare a proiectului SRSJ, procesul respectiv fiind pe larg dezbătut cu actorii din sectorul justiției, precum și în cadrul forului legiuitor, atît la nivel de comisii, cît și în cadrul ședinței în plen. În plus, un asemenea angajament a fost asumat indirect de Parlament la etapa cînd s-a acordat votul de încredere Programului de activitate a Guvernului, la începutul anului 2011.</p> <p>În același timp, menționăm că în cazul în care Parlamentul va considera necesară încheierea unui asemenea Pact, ar fi oportună completarea Legii privind aprobarea SRSJ cu un articol suplimentar, în cadrul căruia ar putea fi inserate angajamentele respective ale tuturor autorităților.</p>
<p><u>Procesul de elaborare a Strategiei</u></p> <p>Prezenta Strategie a fost elaborată de</p>	<p>XXIII. Referitor la conținutul propriu-zis al proiectului <u>menționăm că, „Procesul de elaborare a Strategiei” din „SUMAR EXECUTIV”</u> deja s-a epuizat și locul lui nu</p>	<p>XXIII. Nu se acceptă.</p> <p>Procesul descris în sumarul executiv și ca parte a textului SRSJ,</p>

<p>către Ministerul Justiției, în urma consultărilor publice largi, precum și consultărilor cu instituțiile-cheie din sectorul justiției. Punctul de pornire a elaborării Strategiei l-a constituit identificarea factorilor care determină necesitatea de reforme și a problemelor care urmează a fi soluționate, pentru a crea un sector al justiției accesibil, eficient, <u>independent</u>, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului. Problemele actuale din sectorul justiției au fost determinate în baza analizei constatărilor rapoartelor elaborate de societatea civilă, organizațiile internaționale, în special Raportul de Evaluare, elaborat de experții Uniunii Europene și prezentat public în iunie 2011, care este documentul cel mai recent și comprehensiv de evaluare a stării actuale a sectorului justiției în Republica Moldova. De asemenea, au fost analizate constatările Ministerului Justiției în urma monitorizării implementării diverselor acte normative. Drept rezultat au fost determinați 7 piloni ai Strategiei și pentru fiecare pilon au fost elaborate direcții strategice, domenii specifice de intervenție, termene limită de realizare, indicatori ai nivelului de</p>	<p><u>mai poate fi în legea care va acționa după publicare</u>, în cazul adoptării proiectului, ci doar în nota informativă la proiect. <u>Această obiecție se referă și la diviziunea „Procesul de elaborare și adoptare a Strategiei” din Partea 2-a a anexei la proiect, care, de asemenea, se va consuma odată cu adoptarea proiectului. –</u> <u>(Din Avizul Direcției juridice)</u></p>	<p>reprezintă de fapt o parte a Metodologiei în baza căreia a fost elaborată SRSJ. Prin urmare, considerăm necesară păstrarea acestor componente în textul SRSJ.</p>
---	---	--

implementare, rezultatele scontate, precum și instituțiile responsabile. Realizarea în complex a domeniilor specifice de intervenție va conduce la atingerea obiectivului general al Strategiei. **(Anexa, pag.2-3)**

Procesul de elaborare și adoptare a Strategiei

Întregul proces de elaborare a Strategiei a fost organizat de grupul de lucru creat prin Ordinul ministrului justiției nr. 213 din 3 iunie 2011. Procesul a fost structurat astfel încât să permită consultări intense și atingerea unui consens al instituțiilor-cheie din sectorul justiției din Republica Moldova asupra viitoarelor direcții ale reformei. Strategia urmează a fi adoptată de Parlament prin lege.

Procesul de elaborare a fost împărțit în patru etape separate, care sînt prezentate în figura nr.2.

Figura nr.2. Etapele de elaborare a Strategiei de reformare a sectorului justiției

(Anexa, pag.9-10)

Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3	Etapa 4
Aprobar ea	Discutare a	Prezentar ea	Prezentar ea

<p>componenței grupului de lucru pentru elaborarea proiectului Strategiei</p> <p>Elaborarea cadrului strategic (obiectivul general, obiectivele specifice, pilonii), direcțiile strategice și domeniul</p>	<p>proiectul Strategiei în cadrul grupurilor de lucru sectoriale create de Ministerul Justiției</p> <p>Consultarea proiectului Strategiei cu instituțiile-cheie din sectorul justiției, precum și reprezentanții societății civile</p>	<p>proiectului revizuit al Strategiei (versiunea revăzută) Guvernului și Consiliul Național pentru reforma organelor de ocrotire a normelor de drept</p> <p>Dezbaterea proiectului Strategiei în cadrul Consiliului Național</p>	<p>proiectului Strategiei (versiunea aprobată de Guvern) pentru examinarea în Parlament</p> <p>Adoptarea Strategiei de către Parlament</p>		
--	--	--	--	--	--

<p>or specifice de intervent ie</p> <p>Elaborar ea și prezenta rea instituții lor-cheie din sectorul de justiției și societăți i civile a proiectul ui Strategie i (versiun ea prelimin ară)</p> <p>Lansare</p>	<p>Desfășur area dezbateril or publice a proiectul ui Strategiei (a doua rundă de dezbateri)</p> <p>Revizuire a proiectul ui Strategiei în baza avizelor, comentar iilor și recomand ărilor recepțion ate la proiectul acesteia</p>	<p>pentru reforma organelor de ocrotire a normelor de drept</p> <p>Aprobare a proiectulu i Strategiei de către Guvern</p>			
---	--	---	--	--	--

a primei runde de dezbateri pe marginea a proiectului Strategiei					
---	--	--	--	--	--

**Victor POPA,
Președintele Comisiei**